

Bryssel, 26. helmikuuta 2018
(OR. en)

6396/18

Toimielinten väliset asiat:
2017/0351 (COD)
2017/0352 (COD)

COSI 41
FRONT 42
ASIM 12
DAPIX 49
ENFOPOL 88
ENFOCUSTOM 34
SIRIS 8
SCHENGEN 2
DATAPROTECT 18
VISA 31
FAUXDOC 9
COPEN 51
JAI 169
CT 28
COMIX 85

ILMOITUS

Lähettiläjä:	Puheenjohtajavaltio
Vastaanottaja:	Pysyvien edustajien komitea / Neuvosto
Ed. asiak. nro:	15119/17 + COR 1, 15729/17 + COR 1
Asia:	EU:n tietojärjestelmien yhteentoimivuus: a) Yhteentoimivuusasetus (ulkorajat ja viisumit) b) Yhteentoimivuusasetus (poliisi- ja oikeudellinen yhteistyö, turvapaikka- ja muuttoliikerekysymykset) = Periaatekeskustelu

Taustaa

Oikeus- ja sisäasioiden alalla käytettävien EU:n tietojärjestelmien yhteentoimivuus on ollut korkeimman poliittisen tason prioriteetti viime vuosina, kuten Eurooppa-neuvosto totesi 18. joulukuuta 2015 antamissaan päätelmissä: "Äskeiset terrori-iskut osoittavat erityisesti, että asiaa koskevien tietojen vaihtoa on kiireellisesti tehostettava. Tämä koskee varsinkin seuraavia seikkoja: (...) on huolehdittava siitä, että turvatarkastuksissa käytettävät tietokannat ovat yhteentoimivia"¹.

¹ EUCO 28/15.

Komissio julkaisi 6. huhtikuuta 2016 tiedonannon "Vahvemmat ja älykkäämmät tietojärjestelmät rajaturvallisuuden ja sisäisen turvallisuuden tueksi"². Tiedonannon pohjalta perustettiin tietojärjestelmiä ja niiden yhteentoimivuutta käsittelevä korkean tason asiantuntijaryhmä, joka laati selvityksen³, jossa esitettiin laaja strateginen visio tietojärjestelmien yhteentoimivuudesta ja yhteenliitettävyydestä sekä siitä, miten EU:ssa voitaisiin tehostaa rajoja ja turvallisuutta koskevaa tiedonhallintaa.

Neuvosto antoi 8. kesäkuuta 2017 korkean tason asiantuntijaryhmän suositusten perusteella päätelmät toimista tietojenvaihdon parantamiseksi ja EU:n tietojärjestelmien yhteentoimivuuden takaamiseksi⁴. Neuvosto oli tyytyväinen asiantuntijaryhmän loppuraporttiin ja hahmotteli visiotaan siitä, miten selvityksessä esitetyjä suosituksia viedään eteenpäin.

Erityisesti neuvosto pyysi komissiota kehittämään **yhteentoimivuuden osatekijöitä** varmistaen samalla, että perusoikeuskirjan vaatimuksia ja etenkin EU:n henkilötietojen suojaa koskevaa kattavaa lainsäädäntökehystä noudatetaan. Näitä osatekijöitä ovat:

- eurooppalainen hakuportaali, joka voi tehdä hakuja samanaikaisesti kaikista EU:n keskeisistä raja-, turvallisuus- ja turvapaikka-alan järjestelmistä,
- yhteinen biometrinen tunnistuspalvelu kaikentyypisiä biometrisiä tietoja varten,
- yhteinen henkilötietorekisteri.

Komissiota pyydettiin esittämään tarvittaessa lainsäädäntöehdotuksia toteutettavuustutkimusten, muun muassa perusteellisen vaikutustenarvioinnin, tulosten mukaisesti, jotta nämä yhteentoimivuusratkaisut voidaan toteuttaa käytännössä vuoteen 2020 mennessä.

Jotta yhteentoimivuusratkaisut toimisivat asianmukaisesti, neuvosto kehotti myös asianomaisia sidosryhmiä parantamaan EU:n tietojärjestelmiin sisältyvien **tietojen laatua** ja tarkastelemaan tapoja luoda **kansainväliselle sanomamuodolle (UMF)** EU:n tason hallintomalli.

² Asiak. 7644/16.

³ Asiak. 8434/1/17 REV 1.

⁴ Asiak. 10151/17.

Lisäksi neuvosto kehotti komissiota tutkimaan **lainvalvonta-alan toimijoiden EU:n** oikeus- ja sisäasioiden alan **tietojärjestelmiin pääsyn** kannalta vaihtoehtoja, joiden tarkoituksena on yksinkertaistaminen, johdonmukaisuus, tehokkuus ja operatiivisten tarpeiden huomioon ottaminen.

Neuvoston 8. kesäkuuta 2017 antamissa päätelmissä tuotiin esiin useita muita tietojärjestelmiä ja niiden yhteentoimivuutta käsittelevän korkean tason asiantuntijatyöryhmän antamia **pitkän aikavälin suosituksia**, jotka koskevat erityisesti seuraavien asioiden toteutettavuuden selvittämistä ja tulosten esittämistä neuvostolle vuoden 2018 aikana:

- kaikkien EU-kansalaisten rajanylitysten systemaattinen kirjaaminen;
- saatujen SIS-osumien kohdennettu kirjaaminen ja SIS-lomakkeisiin sisältyvien lisätietojen parempi käytettävyys;
- sellaisen EU:n keskitetyn rekisterin perustaminen, joka sisältää tiedot pitkäaikaisista viisumeista, oleskelukorteista ja oleskeluluvista;
- turvallisuus- ja rajavalvontajärjestelmien sekä tullijärjestelmien yhteentoimivuus;
- matkustajien ennakkotietoja (API-tietoja) koskeva keskitetty mekanismi ja tarve ottaa käyttöön keskitetty reititin sekä sen mahdollinen käyttö matkustajarekisteritietojen (PNR) käsittelyä varten.

Neuvosto muistutti myös kehottaneensa komissiota esittämään ehdotuksen **e-CODEXin** kestävyysvarmistamiseksi ja toteuttamaan tarvittavat toimet, muun muassa esittämään lainsäädäntöehdotuksen vankemman oikeusperustan luomiseksi **FADOLle** (False and Authentic Documents Online).

Eurooppa-neuvosto pyysi 22.–23. kesäkuuta 2017 antamissaan päätelmissä⁵ komissiota laatimaan mahdollisimman pian ehdotuksen, jolla yhteentoimivuutta käsittelevän korkean tason asiantuntijaryhmän ehdotukset siirretään lainsäädäntöön.

⁵ EUCO 8/17.

Tilannekatsaus

Komissio hyväksyi 12. joulukuuta 2017 kaksi lainsäädäntöehdotusta kehyksen luomisesta EU:n tietojärjestelmien yhteentoimivuudelle: ensimmäinen koskee rajaturvallisuus- ja viisumiasioden laaja-alaisia tietojärjestelmiä⁶, toinen poliisi- ja oikeusalan yhteistyössä ja turvapaikka- ja muuttoliikekysymyksissä käytettäviä tietojärjestelmiä⁷.

Komissio esitteli nämä ehdotukset tietojenvaihto- ja tietosuojatyöryhmälle 15. joulukuuta 2017. Valtuuskunnat suhtautuivat ehdotuksiin yleensä ottaen myönteisesti. Työryhmä on tarkastellut kumpaakin ehdotusta artiklakohtaisesti kokouksissaan 8.–9. tammikuuta, 22.–23. tammikuuta ja 15.–16. helmikuuta 2018.

Tarkastelun aikana otettiin esiin useita teknisiä ja operatiivisia kysymyksiä, muun muassa seuraavat seikat: kunkin yhteentoimivuuden osatekijän toiminta, odotettavissa oleva tiedonkäsittelyn työnkulku, arkkitehtuurin yleinen yhteentoimivuus ja sen käyttöönotto, yhteentoimivuuden osatekijöiden vaikutukset nykyiseen tekniseen rakenteeseen kansallisella tasolla ja vastausaikoihin rajoilla, käyttäjäprofiilien toimivuus käytännössä sekä käyttöoikeudet. Valtuuskunnat pitivät myönteisinä komission 14. helmikuuta 2018 järjestämiä teknisiä työpajoja, jollainen on tarkoitus pitää myös 16. maaliskuuta 2018 ja joissa näitä kysymyksiä voidaan käsitellä tarkemmin.

Edellä mainittujen keskustelujen aikana kävi myös ilmi, että yhteentoimivuusratkaisujen toteutus edellyttää paitsi riittäviä määrärahoja, teknisiä resursseja (esim. mobiililaitteet) ja henkilöstöä myös huolellista suunnittelua ja valmistelua niin EU:n tasolla kuin jäsenvaltioissakin. Erityisesti otettiin esiin erilaisten henkilötietojen manuaalisen tarkistuksen mahdolliset vaikutukset rajavartijoiden ja SIRENE-toimistojen kannalta. Todettiin myös, että EU:n toimielinten ja virastojen sekä jäsenvaltioiden on tehtävä yhteistyötä, jotta voidaan varmistaa yhteentoimivuuden osatekijöiden toteutus hyvissä ajoin niin, että niistä saadaan hyötyä mahdollisimman pian.

⁶ Asiak. 15119/17.

⁷ Asiak. 15729/17.

Edellä esitetyn perusteella ja poliittisen ohjauksen antamiseksi EU:n tietojärjestelmien yhteentoimivuutta koskevan kehityksen luomisesta annettujen lainsäädäntöehdotusten käsittelyä varten ministereitä pyydetään tarkastelemaan seuraavia kysymyksiä:

- 1) Oletteko sitä mieltä, että ehdotetut yhteensopivuuden osatekijät – erityisesti eurooppalainen hakuportaali, yhteinen biometrinen tunnistuspalvelu, yhteinen henkilötietorekisteri ja rinnakkaishenkilöllisyyksien tunnistin – vastaavat riittävällä tavalla Eurooppa-neuvoston ja neuvoston kehotuksiin kehittää EU:n tietojärjestelmien yhteentoimivuutta? Helpottaako näiden osatekijöiden (pakollinen) käyttö yhdessä muiden ehdotettujen toimenpiteiden⁸ kanssa riittävästi loppukäyttäjien työtä ja auttaako se tehostamaan ulkorajojen valvontaa ja lisäämään sisäistä turvallisuutta EU:ssa?
- 2) Ottaen huomioon, että yhteentoimivuuden keskuskomponenttien kehittäminen edellyttää kansallisen tason toimia sen varmistamiseksi, että kaikki jäsenvaltiot voivat saada täyden hyödyn tulevista uusista toiminnoista, pidätkö hyvänä tietyntasoista koordinointia EU:n tasolla, kun toteutusta valmistellaan kansallisella tasolla?
- 3) Katsotteko, että tämänhetkisiin yhteentoimivuutta koskeviin lainsäädäntöehdotuksiin olisi harkittava joitain lisäelementtejä, kuten kansallisissa, Europolin ja Interpolin tietokannoissa olevien biometristen tietojen tallentamista yhteiseen biometriseen tunnistuspalveluun?
- 4) Oletteko sitä mieltä, että komission olisi yhdessä jäsenvaltioiden kanssa tarkasteltava tietojärjestelmiä ja niiden yhteentoimivuutta käsittelevän korkean tason asiantuntijaryhmän antamien muiden pitkän aikavälin suositusten toteutettavuutta, jotta jäljellä olevat tietopuutteet saadaan korjattua ja nykyisiä tietojärjestelmiä saadaan parannettua yhteentoimivuuden toteuttamiseksi oikeus- ja sisäasioiden alalla?

⁸ Kuten tietojen laadun parantaminen, raportoinnin ja tilastoinnin keskustietoarkiston perustaminen sekä lainvalvontaviranomaisten muihin kuin lainvalvonta-alan järjestelmiin pääsyn yksinkertaistaminen.